

KALENDARIUM (XIII-XX w.)

Chronologia ważniejszych wydarzeń w Strzelcach i okolicy do 1945 roku

1150-1300 – Na ten czas datuje się istnienie osady podgrodowej w Strzelcach.

ok. 1223/25-1239 – Strzelce z okolicami we władaniu księcia wielkopolskiego Władysława Odonica (przed 1194 rokiem w posiadaniu jego ojca Odon Mieszkowica, księcia poznańskiego?).

1244-1252 – Okolica we władaniu księcia pomorskiego Barnima I.

1252-1255/57 – Okolica we władaniu księcia wielkopolskiego Przemysła I. Pod koniec tego okresu przekazana wraz z kasztelanią santocką margrabiom brandenburskim jako posag księżniczki Konstancji wielkopolskiej.

1255/57-1272 – Margrabia Konrad buduje zamek (zakłada miasto?) we wsi Strzelce.

1272 (ok. 27 V) – Zamek (czy już raczej miasto?) w Strzelcach, w toku wyprawy poza Noteć, zajął i zburzył młody książę wielkopolski Przemysł II.

1286-17 IX – Pierwsza wzmianka o mieście (*civitas*) pod niemiecką nazwą Friedeberg (*Castro pacis* „pokojowa góra”). Margrabiowie askańscy z linii starszej podczas pobytu w mieście fundują klasztor cysterski w Bierzwniku.

1290 (20 IV/14 V) – Fundacja strzeleckiego klasztoru augustianów; **27 X** – Ustanowienie prepozytury w Strzelcach dla działu starszej linii margrabiów askańskich (prepozytem/archidiakonem biskupstwa kamieńskiego został ich notariusz Bernard).

1301-13 IX – Pobyt w Strzelcach margrabiów Ottona IV ze Strzałą, Konrada, Jana II.

1305-2 XI – W Strzelce uderza meteoryt powodując pożary i inne zniszczenia.

1313-29 VIII – Wzmiankowany pierwszy znany proboszcz Strzelec Busso.

1319-14 VIII – Zgon margrabiego brandenburskiego Waldemara.

1319-1323/26 – Rządy książąt pomorskich w ziemi strzeleckiej.

1324-1351 – Rządy w Brandenburgii sprawuje margrabia Ludwik Starszy (Wittelsbach).

1329-ok. 1354 – Wójtem margrabiego w ziemi strzeleckiej był Betkin von der Osten, pan na Dreddenku.

1335-24 VI – Margrabia Ludwik przekazuje patronat nad parafią w Strzelcach kolegiacie św. Piotra i Pawła w Myśliborzu.

1336-17 I – Wspomniana po raz pierwszy rada miejska Strzelec (*consules* – rajcy).

1337 – Ziemia Strzelecka obejmuje z obecnej gminy wsie: Danków, Gardzko, Brzozę, Wielisławice, Ogardy, Sokólsko, Lipie Góry, Tuczno, Żabicko, Buszów, Gilów, Lubicz,

Przyłęg, Długie, Pielice, Sławno, a także Górki, Ługi, Kolsk, dobra cystersów z Bierzwnika, okolice Dobiegniewa.

1337-24 VIII – Strzelcom potwierdzono własność wsi Górki (Noteckie);

-2 X – Wspomniany jest Młyn Dolny w Strzelcach.

1338 – Wspomniany jest sołtys (prefekt) – Strzelce siedzibą prowincjonalnego sądu lennego (*iudicium vasallatus*) dla rycerstwa i mieszczan – posesjonatów.

1344 -16 III – Mieszczanie otrzymują przywilej stawania tylko przed sądem miejscowym w obrębie murów miejskich.

1345-5 II – Strzelce otrzymują prawo swobodnej żeglugi z towarami po Polce: Noteci – Warcie – Odrze do Szczecina.

1348-5 II – Znana z dokumentu najstarsza pieczęć miejska sekretna o średnicy 40 mm (i herb).

1349-1 I – Przywilej bezcłowego handlu w całej Brandenburgii.

1350 – Wzmianka o strzeleckim archidiakonacie w ramach biskupstwa kamieńskiego.

1351-1365 – Rządy margrabiego Ludwika Rzymskiego (dynastia Wittelsbachów).

1354-7 X – Rajca Strzelec wchodzi w skład 8-osobowego zarządu Nowej Marchii.

1361-29 VI – Regionalne bractwo kalendowe przy kościele mariackim w Strzelcach otrzymuje nowy ołtarz św. Piotra i Pawła.

1363-2 X – Strzelce otrzymują przywilej urządzania cotygodniowego targu w soboty.

1365-1373 – Rządy margrabiego Ottona (Wittelsbach).

1366-13 VII – Margrabia Otton potwierdza prawa Miejskie.

1373-1402 – Rządy Luksemburgów (Karola IV, Jana Zgorzeleckiego do 1396 roku, Zygmunta do 1402 roku).

1373-28 VIII – Karol IV Luksemburski po przejęciu Brandenburgii z rąk Ottona Wittelsbacha potwierdza Strzelcom prawa i przywileje (w imieniu synów jako przyszłych margrabiów).

ok. 1400 – Umiera w Strzelcach dr Jan Merkelin, doktor praw, teolog z miejscowego klasztoru augustianów.

1402-1454 – Strzelce jak Nowa Marchia pod panowaniem zakonu krzyżackiego.

1403-25 XII – Krzyżacy rewindykują miejskie młyny i miejsca po młynach.

1410 ok. 23 VI – Koncentracja w Strzelcach wojsk krzyżackich Nowej Marchii przed uderzeniem na Polskę.

1415 – Posiedzenie sądu inkwizycyjnego dla osądzenia heretyków.

1433-7 VI – Korpus husytów czeskich w toku wyprawy z Polakami do Nowej Marchii, po

dwudniowym szturmie wdziera się do miasta, pali je i rabuje, okrutnie obchodzi się z duchowieństwem, w tym z augustianami;

-30 XI – Strzelce otrzymują przywilej wyrębu drzewa budulcowego przez 5 lat w lasach zakonu.

1434 – Wspomniany archidiakon strzelecki Werner Griper.

1440 – Likwidacja archidiakonatu strzeleckiego.

1449 – Sławno wspomniane jako od dawna wieś Strzelec.

1450-18 VI – Z powodu pożaru zakon krzyżacki nadaje Strzelcom przywilej wyrębu drzewa w lasach państwowych.

1454-31 III – W kościele mariackim w Strzelcach odbywa się zjazd krajowy (Landtag) stanów Nowej Marchii, z udziałem delegacji polskiej w sprawie poddania się Polsce;

-5 IV – miasto składa w Gorzowie hołd elektorowi brandenburskiemu, który 22 II t. r. nabył Nową Marchię od zakonu krzyżackiego.

1457 – Ziemia strzelecka zostaje częścią domeny w Dreźnie.

1465 – Burchard von Papstein dotąd na Chomętowie otrzymuje zamek i miasteczko Danków.

1467-23 IV – Rada miejska wykupuje od elektora sąd ziemski (*iudicium provinciale*) do osądzania lenników.

1481 – Ostatnia wzmianka o strzeleckim archidiakonacie przedreformacyjnym.

1498 – Pożar miasta.

1499-12-20 III – Elektor Joachim I i margrabia Albrecht odbierają hołd lenny od mieszczan;

-20 III – Elektor potwierdza miastu prawo do urządzania jarmarków końskich i bydłych.

1510 – Strzelce otrzymują przywilej urządzania targów końskich w czwartki.

1512 – Potwierdzono miastu połowę Bronowic zakupioną od szlachcica.

1529-6 I – Matrykuła wojskowa zobowiązuje miasto do wystawiania 27 ciężkozbrojnych Knechtów; początki reformacji w Strzelcach.

1535-25 I – Margrabia Jan (1535-1571) potwierdza Strzelcom prawa i przywileje.

1550-8 XII – Pierwszy znany proces o czary w Strzelcach.

1552-3 I – Margrabia Jan przekazuje dawne budynki klasztorne w Strzelcach Hansowi von Bornstedt.

1553-1590 – Pierwszym pastorem w Strzelcach jest Jan Winkelmann.

1562-30 VII – Przywilej urządzania w Strzelcach jarmarków w zapusty i bydłego 1 sierpnia.

1565 – Wzmiankowany strzelecki „Beritt”, późniejszy powiat.

1566-13 VII – Margrabia Jan zakłada folwark na terenie Marienlandu, ziemi kościoła farnego

(dziś tam Golczewice).

1574 – Oddanie do użytku budynku szkoły głównej.

1580 – Wzmianka o szkole dla dziewcząt.

1581 – Ordynacja wojskowa zobowiązuje 218 mieszczan do gotowości zbrojnej.

1582-20 III – Przywilej dla bractwa kurkowego.

1583, 1583-89 – Dalsze procesy o czary.

1597, 1599 – Epidemia.

1599-3 IV – Musztrowanie miasta przewiduje obowiązek 311 osób do gotowości zbrojnej.

1602 – Wspomniana po raz pierwszy apteka w rynku.

1604-14 IV – Ukończono budowę nowego ratusza.

1610-11 IV – Miasto otrzymuje przywilej urządzania targów końskich i bydłych w trzecią niedzielę przed zapustami.

1616 – Rada miejska zakłada folwark Mückenburg (dziś Sarbiewo).

1620 – Rada miejska wykupuje Klostergut, majątek poklasztorny.

1626 – Epidemia.

1627 – Miasto i okolica po raz pierwszy obłożone wojskowymi kontrybucjami.

1627-1630 – Kwaterunki wojsk cesarskich.

1631-1638 – Kwaterunki wojsk szwedzkich i cesarskich.

1637-27 VI – Pożar części miasta. Spalenie budynków poklasztornych.

1642 – Pożar szpitala św. Gertrudy.

1644 – Pożar kwartału miasta.

1647-28 IV – Pożar w płn. i płn.-zach. części miasta.

1675-30 I-12 V – Szwedzi nakładają na miasto kontrybucję.

1677 – Rada miejska zakłada folwark Stadthof (Podgrodzie).

1679 – Powstaje nowa synagoga.

1682 – Bractwo kurkowe otrzymuje przywilej.

1687-13 X – Pożar ratusza, kościoła, 56 domów w płn. części miasta.

1688 – Odbudowa kościoła farnego.

1689 – Założenie folwarku miejskiego Marienland (Golczewice).

1693-20 IX – Zakończenie odbudowy wieży kościelnej.

1694 – Pożar kaplicy św. Gertrudy. Wzmianka o poczcie państwowej w Strzelcach.

1698 – Powstanie poczty powiatowej.

1699-11 XI – Pożar „dolnego miasta”.

1708 – Zniszczenie synagogi.

1711 – Remont Bramy Gorzowskiej; rozbiórka stożkowatego szczytu.

1712-1 VIII – Przez Strzelce przejeżdża car Piotr Wielki w drodze do Berlina, podejmowany przez burmistrza Rente w zajeździe przy Westumstrsse/ul. Zachodniej 25.

1715 – Na strzeleckim łęgu Noteci założono Żółwin i Sierosławice.

1717 – Początki strzeleckiego garnizonu.

1720/30 – Na strzeleckim łęgu Noteci powstaje Przysieka, Górecko.

1726 – Rozbiórka 30% murów obronnych z basztami łupinowymi.

1727 – Rozbiórka starego ratusza.

1728 – Na strzeleckim łęgu Noteci powstaje Gościniec, Zarzeczyn.

1730 – Założenie placu ćwiczeń i ujeżdżalni garnizonu w fosie przy Bramie Gorzowskiej. Na miejskim łęgu noteckim powstaje Stara Łącznica.

1733 – Cmentarz w obrębie murów obronnych zamieniono na plac musztry garnizonu.

1734-16 II – Piorun niszczy szczyt wieży kościoła mariackiego.

1736 – Zamiana fos na ogrody, rozbiórka szyi z przedbramiem przy Bramie Młyńskiej; rozbiórka części baszt łupinowych, adaptacja innych na mieszkania.

-28 V – Wieża kościelna otrzymuje nowy hełm z żelazną głowicą i iglicą.

1738 – Splantowanie wałów obronnych i obsadzenie ich drzewami owocowymi;

-5 XI – Poświęcenie nowego szpitala św. Jerzego.

1739-41 – Odbudowano szpital św. Gertrudy.

1743 – Początki oświetlenia ulic.

1750-17 IX – Założono nowy hełm i iglicę na wieży kościelnej.

1755 – Powstanie przędzalni wełny.

1756-1762 – Renowacja kościoła parafialnego.

1758-27 VI-15 VII – Po bitwie pod miastem, Strzelce wydane na rabunki i gwałty wojsk rosyjskich; odtąd pozostaje tu do 20 X rosyjska załoga.

1759-24 VII – Pożar 15 domów i 93 stodół poza murami.

1760-7-11 I, 19 II – Nowe kontrybucje rosyjskie. Miasto plądrowane;

-19 X-22 XI Dalsze kwatery rosyjskie. Zatrzymują się: książę Wołkoński, marszałek Piotr Sałykow, generał Piotr Rumiancew.

1761-22 IX – Przez miasto ciągną wojska rosyjskie. Nowe kwatery i kontrybucje;

-2-7 X – W mieście i okolicy kwatery wojska ks. Wołkońskiego i gen. Fermora.

1763-1768 – Obwałowanie Noteci i osiedlenie kolonistów w strzeleckim łęgu. Powstanie koloni: Brześcianki, Zwierzyn, Przysieka, Golczewice, Owczarki, Górczyna, Brzeziny, Sącznica, Podgrodzie, Czyżewo, Kokoszczyń.

1766 – Oddano do użytku „wielką szkołę” przy Nordumstrasse/ul. Północnej.

1771 – Stanęła nowa synagoga.

1775 – Na ratusz zamieniono dom w rynku nabyty od generała von Alvenslebena.

1778 – Zbudowano nowy ratusz (istnieje do 1870 roku).

1779 – Rozbiórka dalszych baszt łupinowych.

1780 – Wybicie furt pożarowych w murach.

-21 V – W Gardzku umiera Franz Schönberg von Brenckenhoff, pochowany w Licheniu.

1783 – Wybicie przejścia (Bramy Przeciwpożarowej, potem Nowej Bramy) przy Baszcie Więziennej.

1785-1786 – Na polach miasta założono kolonię Wydmuszek.

1790 – Dylizans pocztowy i pasażerski kursuje przez Strzelce z Berlina do Królewca.

1798 – Na polach Strzelce założono kolonię Zagaje.

1804-15 IV – Pożar 100 stodół przed Bramą Gorzowską.

1806-26 X – W Strzelcach przebywa królewska para pruska uchodząca do Królewca po bitwie pod Jeną.

1806-1813 – Liczne przemarsze i kwatunki wojsk francuskich. Kontrybucje.

1808-22 X – W Strzelcach, w drodze do Erfurtu na zjazd z Napoleonem przebywają cesarz Rosji Aleksander I i wielki ks. Konstanty, witani przez francuskiego marszałka Lannesa;

-19 XI – Nowa ordynacja miejska.

-28 XI – Nowy garnizon (26 liniowy regiment).

1809-1 X – Wprowadzenie na urzędy pierwszego zarządu miejskiego z wyborów.

1809-21 XII – Król pruski, królowa Ludwika (zm. 19 VII 1810) ze swymi dziećmi w podróży przez Strzelce.

1810 – Strzelce liczą 2789 mieszkańców.

1812 – Powstają 3 kompanie gwardii miejskiej (Landwehry) dla walki z Francuzami.

1813-10 II – W Strzelcach pojawiają się pierwsi kozacy i inne wojska rosyjskie w drodze do Francji; Tego roku epidemia tyfusu.

1816 – Dotychczasowy garnizonowy plac gry w piłkę na płd. ul. Hohenkarziger (prowadzącej do Gardzka) zostaje poszerzony, obsadzony topolami i przeznaczony na suszenie bielizny.

1820-22 VII – Pożar 84 stodół przed Bramą Gorzowską.

1821 – Rozbiórka przedbramia Bramy Gorzowskiej. Przystosowanie Bramy Przeciwpożarowej do ruchu kołowego. Od tej pory to Nowa Brama. Droga od Vogtei [Czyżewa] do Schützenhaus zamieniona na promenadę i obsadzona topolami. Nowa wieża kościelna z zieloną kopułą.

1825-1 IX – Otwarcie drogi państwowej między Zdroiskiem a Dobiegniewem przez Strzelce; nowy plac musztry garnizonu.

1826-20 II – Na nocleg zatrzymuje się angielski książę Wellington, bohater bitwy pod Waterloo;

-24 VIII – W Strzelcach zatrzymuje się król pruski Fryderyk Wilhelm III.

1827 – Pożar stodół pod miastem.

1828 – Szarańcza niszczy zbiory na polach wsi podmiejskich. Pożar stodół pod miastem.

1829-16 VII – Postój następcy tronu Fryderyka Wilhelma z siostrą, cesarzową Rosji.

1830-25 VI – Otwarcie nowego budynku szkolnego przy Nordumstrasse (późniejsze gimnazjum), obok dotychczasowej „wielkiej” szkoły. Tego roku wielka powódź wiosenna.

1831-31 XII-31 I 1832 – Przez Strzelce przeciąga 1264 polskich powstańców w drodze do Francji.

1832 – Strzelce siedzibą landrata i instytucji powiatowych. Miasto na trasie pocztowego dylizansu Berlin – Poznań.

1835 – Pomiary miejskich pól ukończone. Przysiółki zakładane przy ul. Grodzkiej.

1838 – Powstaje drukarnia książek Ferdynanda Woltera.

1839 (wiosna) – Postój cara rosyjskiego Mikołaja I z żoną (obiad w Ługach);

Pożar stodół pod miastem.

1840-27 VIII – Postój króla Fryderyka Wilhelma IV w drodze na koronację w Królewcu.

1842-1 VII – Wychodzi pierwszy numer gazety powiatowej „Friedeberger Kreisblatt” wydany przez sekretarza urzędu powiatowego Witte przez drukarza Hesje. Nakład 150 egz.

1843-6 VI – W drodze z Malborka do Berlina zatrzymuje się król Fryderyk Wilhelm IV.

Wybrukowano na nowo rynek.

1844-22 VIII – Król Fryderyk Wilhelm IV z dworem przeciąga przez miasto; Richtstrasse/Chrobrego i Fürstenstrasse/Ludowa otrzymują nowe oświetlenie z lampami wiszącymi.

1847-24 XI – Pożar domu i 15 innych obiektów; tego roku pożar stodół pod miastem.

1848 – Powstaje miejska kasa pożyczkowa.

1849-1 IV – Założono sąd powiatowy dla powiatów Strzelce i Choszczno.

1850 – Powstaje fabryka filcu Willmanna & Barscha przy Richstrasse/ul.Chrobrego, potem powiększona przy Brenckenhoffstrasse/Wyszyńskiego. Miasto liczy 5030 mieszkańców.

1851 – Otwarcie zakładu opieki nad dziećmi zaniedbanymi (pierwszej ochronki).

1853 – Powstanie podmiejskich przysiółków Bachmannshof/Piastowo i Stadthof/Podgrodzie.

1855-15 X – Po wyburzeniu trzech starych domów przy Nowej Bramie poświęcenie nowego

budynku podstawowej szkoły żeńskiej (potem dla chłopców, wreszcie tzw. Winterschule). Stary budynek szkoły dla dziewcząt do 1900 roku miejskim szpitalem; Epidemia cholery zabiera 37 osób. Początki Szpitala Miejskiego.

1857 – Ukończenie odcinka Pruskiej Kolei Wschodniej: Frankfurt – Kostrzyn – Gorzów – Strzelce/Wsch. – Krzyż ze stacją (dziś Ostrożyce) 7 km pld. od Strzelec.

1858-1860 – Regotyzacja kościoła miejskiego.

1858-9 X – W Strzelcach urodził się Ludwik Noster, wybitny malarz.

1861 – Powstaje nowy przysiółek miejski Zeitlow/Sidłów przy drodze do Gardzka.

-1 IX – Ukończono odcinek szosy smołowej z miasta do Dworca Wschodniego i Zwierzyna; budynki mieszkalne podmiejskiego majątku Klostergut/ Klasztornego – rozebrane.

1862 – Gazeta powiatowa „Friedeberger Kreisblatt” wychodzi 2 razy w tygodniu.

1863 – Założenie towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego.

Ok. 1864 – Rozbiórka górnych partii murów.

1865 1 VIII – Wzdłuż szosy do Dworca Wschodniego miasto otrzymuje połączenie telegraficzne. Brukowanie ulic.

1865 – Wydanie drukiem wielkiej historii miasta i okolic pióra burmistrza Karla Moritza Treu. Przewozy pasażerskie 8-konnym omnibusem.

1866 – Rozebranie bramy Gorzowskiej (Brzozowskiej) i jej gardzieli. Mury miejskie po części zniesione, kamienie użyte do brukowania Fürstenstrasse/ul. Ludowej.

1868 – Początki gimnazjum.

1868-59 – Renowacja kościoła mariackiego.

1869 – Powstanie cegielni Schmeissera w Sarbiewie.

1870 – Gazeta „Friedeberger Kreisblatt” osiąga nakład 800 egz.; Rozebrano ratusz z 1778 roku. Założono chór męski „Eintracht”.

-20 VII – Garnizon zostaje zniesiony. Dragoni wyruszają na front wojny z Francją.

1872-29 VII – Otwarcie gmachu nowego ratusza.

1873 – Ukończenie nowego ratusza w rynku;

-26/7 VIII – Pożar 26 stodół i domu mieszkalnego.

1879-11 VI – Odślonięcie w rynku pomnika „Germania” ku czci poległych w wojnach 1864, 1866, 1870/71;

-1 X – Sąd powiatowy przekształcony w okręgowy (Amtsgericht) I instancji.

1880 – Progimnazjum (niepełne, 6-klasowe) przemianowane w pełne (Vollgymnasium).

1881 – Założono nowy cmentarz z kaplicą przy Wildenower Strasse (droga do Piastowa).

1882 – Bractwo kurkowe obchodzi swe 300-lecie.

1884 – Remiza przy Nowej Bramie. Konna poczta dociera codziennie do Tuczna, Dankowa.

1886 – Budowa hali sportowej dla gimnazjum na dawnym placu musztry garnizonu przy wale przed Bramą Nową. Uruchomienie przez związek kobiecy hospicjum.

1887 – Założono związek sportowy „Jahn”.

1888-30 III – Powódź zalewa okolice miasta przez 69 dni.

-15 X – Otwarcie przy Nordumstrasse/ul. Północna 25 gmachu królewskiego seminarium nauczycielskiego do kształcenia nauczycieli szkół podstawowych.

1889-10 X – Poświęcenie budynków nowej szkoły dla dziewcząt z czerwonej cegły przy Gartenwall/ul. Popiełuszki; Szkoła dla chłopców przeniesiona do dotychczasowej szkoły żeńskiej. Rozbiórka fragmentu murów po stronie południowej i budowa przejazdu.

1890-1 IV – Otwarcie szkoły zawodowej. Powstanie związku śpiewaczego „Liebertafel”.

1892 – Budowa urzędu pocztowego przy Richtstrasse/ul. Chrobrego.

1895-98 – Wychodzi gazeta „Friedeberger Zeitung”.

1896-1 IX – Odświeżenie pomnika cesarza Wilhelma I przy Kaiserstrasse/Al. Wolności, dzieła miejscowego artysty Maxa Dennerta.

1897- 4 X – Otwarta lokalna kolej od Dworca Wschodniego do miasta (6,7 km). Gotthardt, właściciel garbarni przy jez. Dolnym, zakłada prywatną elektrownię.

1900 – Miasto liczy 6056 mieszkańców (w tym 77 Żydów, 98 katolików). Kościół parafialny otrzymuje nowe organy. Pożar przy kościele (maj). Otwarcie prywatnej kliniki A. Seidlera.

1900-10 – Remont Baszty Więziennej.

1900-2 – Powstanie mleczarni.

1901 – Założenie miejskiej centrali telefonicznej z 24 numerami. Budowa remizy strażackiej przy wejściu w Baderstrasse/ ul. Mickiewicza. Na cmentarzu ufundowano kaplicę (kostnicę). Założenie GmbH¹ (na powiat Pyrzyce, Myślibórz, Strzelce) pod kierunkiem landrata strzeleckiego Ulricha von Waldow dla budowy i eksploatacji kolei lokalnej Strzelce – Lubiana Pyrzycka.

1902-15 VII – Uruchomiono odcinek kolei żelaznej Strzelce – Lubiana (30,3 km) z dwoma węglowymi lokomotywami, 4 osobami obsługi i 42 wagonami;

-9 XII – Ukończony nowy Dom Powiatowy (Kreishaus) przy Kaiserstrasse/Al. Wolności.

1903-18-19 IV – Ostra śnieżycy paraliżuje ruch w mieście. Kolej lokalna nieczynna 3,5 dnia. Budowa mleczarni przy Gartenwall/ ul. Popiełuszki;

-6 XI – Otwarcie szkoły handlowej.

¹ Gesellschaft mit beschränkter Haftung - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

- 1905** – Miasto wykupuje elektrownię Gotthardta za 75 tys. marek (oświetlenie 240 gospodarstw domowych przez ok. 1 tys. lamp).
- 1907-16 X** – Seminarium nauczycielskie przeniesione do nowych budynków szkolnych przy Kaiserstrasse /Al. Wolności. Dotychczasowe przeznaczone na wyższą szkołę żeńską.
- 1908-2 XI** – Uruchomiono szkołę rolniczą dla powiatów Strzelce i Choszczno (jako Winterschule).
- 1909** – Drugie wydanie dziejów Strzelec Karla Treu'a, uzupełnione przez Paula Müllera.
- 1910** – Stary szpital św. Jerzego rozebrany. Stary cmentarz zamieniony w Park św. Jerzego
Powstaje towarzystwo osadnicze „Eigene Scholle”;
- 29 V** – Zmarł Ludwik Noster, wybitny artysta plastyk rodem ze Strzelec.
- 1911** – Ukończenie nowej elektrowni przy starym foluszu (garbarni) między jez. Górnym i Dolnym z 45 metrowym kominem. Stara elektrownia jako spichlerz (po I wojnie światowej schronisko młodzieżowe).
- 1912** – Uruchomienie powiatowego zakładu ubezpieczeniowego. Powstanie Powiatowej Kasy Pożyczkowej.
- 1913** – Erich Mehnert zakupuje drukarnię. Uruchomiono kino „Friedeberger Lichtspiele”.
- 1914** – Szkoła podstawowa dla chłopców połączona z żeńską w budynkach przy Gartenwall/ul. Popiełuszki.
- 1915** – Dom powiatowy przez zakup poszerzony o dom sąsiedni, i obydwie po wojnie połączone łącznikiem. Powstaje klub piłki nożnej.
- 1915/16** – Renowacja Bramy Młyńskiej. Adaptacja jej na muzeum regionalne z dodaniem klatki schodowej po stronie północnej według projektu H. Prejawy ze Strzelec.
- 1916** – Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe przeistoczone w tow. Bankowe. Wychodzi pierwszy rocznik pisma „Heimatkalender f. d. Kreises Friedeberg”.
- 1917/18** – Na cele wojny zostały zdjęte i przetopione trzy dzwony kościelne.
- 1918-1 IX** – Poświęcono „Kamień Bismarcka” przy jez. Saniec (Zanzsee). Przy Wolfsdammer Weg/ ul. Poznańskiej zbudowano dwa drewniane baraki mieszkalne.
- 14 XI** – Powołanie rady robotniczej.
- 17 XI** – Powołanie rady żołnierskiej.
- 1919-7-9 III** – Zlikwidowanie puczu komunistycznego Związku Spartakusa;
- 10 VI** – Rozwiązanie rady robotniczej;
- 19 VII** – Rozwiązanie rad robotniczych w powiecie;
- 16 VIII** – Rusza pierwszy autobus osobowy (w tym linia do Berlina);

-7 IX – Otwarcie muzeum regionalnego w Bramie Młyńskiej. Wydzielenie terenów pod ogrody działkowe.

1920-21 III – Oficjalne powitanie jeńców powracających z niewoli wojennej.

-25 V – Landrat Scheck obalony w okresie puczu Kappa.

1920 – Elektryfikacja powiatu linią wysokiego napięcia.

od 13 IX 1920 do 1923 – Magistrat wypuszcza serię pieniądza zastępczego (Notgeld).

1921 – Horst Wuthenow zostaje wybrany na landrata. Zbudowano 12-rodzinny dom przy Ostbahnhof-Chaussee. Powstaje klub sportowy Turn-i Sportverein. Ogrody działkowe założono w fosie przy zachodniej stronie miasta.

1922 – Urządzenie zakładu kąpielowego przy jez. Klasztornym (Postmeistersee). Budowa budynków szpitala przy Landsberger Str./ul. Gorzowskiej. Założono gimnazjalny związek sportowy „Bismarck”.

-10 IX – w kościele mariackim zawisły trzy nowe dzwony.

-29 IX – Likwidacja szkoły ćwiczeń.

-22 X – Na wzgórzu między jez. Saniec (Zanz) i Krzywno (Krummen See) poświęcono „Gaj bohaterów” z kaplicą ku pamięci 177 poległych w I wojnie światowej.

1925 – Powstaje kolejny, 10 mieszkalny dom przy Ostbahnhof-Chaussee/ul. Dworcowej osada przy Grasweg/ul. Słowackiego i osada robotników rolnych przy Büssower Str./ ul. Sportowej. Na ratuszu zamontowano syrenę alarmową. Strzelce liczą 5358 mieszkańców (w tym 120 katolików 44 Żydów).

-19 IX – Seminarium nauczycielskie zamienione w państwowe gimnazjum, zaś dotychczasowe budynki przy Nordumstrasse 28 zamienione w internat.

1925/26 – Miasto skanalizowane. Ścieki odprowadzane do oczyszczalni przy jez. Dolnym. Richstr./Chrobrego otrzymała nawierzchnię brukową.

1927 – Zbudowano powiatowe ogrodnictwo.

1928 – Założenie stadionu („Jahnplatz”) przy Trakcie do Wielisławic. Osiedle robotników rolnych powstaje przy Wolfsdammer Weg. Trzecie wydanie dziejów Strzelce Karla Treu, uzupełnione przez Paula Müllera.

1928/29 – Założono wodociąg z pompownią i wieżą ciśnień.

1929-8 IX – Poświęcono kościół katolicki pw. św. Franciszka.

1930 – Przy Grasweg/ ul. Słowackiego powstaje familok państwowy z 12 mieszkaniami.

1931 – Wydzielenie nowych terenów pod ogrody działkowe przy drodze do Lichenia.

1933 – Obóz pracy przymusowej dla powiatu Strzelce, k. Drezdenka przy Lunkensee/jez. Łąkowo. Strzelce liczą 5918 mieszkańców.

1934 – Oddano do użytku budynki urzędu skarbowego. Kolej lokalna nabywa nowy wagon Motorowy.

1936-21 IX – Powiat otrzymuje herb, który pojawia się na dokumentach urzędowych;

-1 VIII – Erygowanie parafii katolickiej w Strzelcach (pw. św. Franciszka).

1937 – Obóz pracy przymusowej przeniesiony do Lichenia, a budynki przeznaczone na obóz pracy kobiet.

1938-1 X – Powiat Strzelce zostaje wyłączony z prowincji Brandenburg i wprowadzony do rejencji Bezirk Grenzmark – Posen – Westpreußen w prowincji Pomorze.

1939-43 – W Strzelcach wydawane regionalne pismo hitlerowskie „Neumärkische Tageszeitung”.

1945-29-30 I – Przez powiat przewala się czołgowa nawała radziecka. Koniec niemieckiego Friedeberg, początek znów słowiańskich Strzelec!

Rymar Edward, *Strzelce (Krajeńskie) i okolice na przestrzeni wieków (do 1945 roku)*, Strzelce Krajeńskie 2011, s. 329-336.